

Dosarul nr. 3ra-698/22
2-20133562-01-3ra-14072022

Prima instanță: Judecătoria Criuleni, sediul Central (jud: A.Bologan)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: Gr.Dașchevici, Gh.Mîra, A.Bostan)

Î N C H E I E R E

21 septembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Nina Vascan
Aliona Miron

examinând admisibilitatea recursului depus de Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat,

în cauza de contencios administrativ, la acțiunea în contestare depusă de Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat împotriva Consiliului sătesc Corjova, intervenient accesoriu de partea reclamantului, Întreprinderea Individuală „Ojog Anatolie”, intervenient accesoriu de partea pârâtului Ion Gore cu privire la anularea în tot a actului administrativ – decizia nr.2/8 din 31 iulie 2020,

conexată cu cauza de contencios administrativ, la acțiunea în contestare depusă de Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat împotriva Consiliului sătesc Corjova, intervenient accesoriu de partea reclamantului, Întreprinderea Individuală „Ojog Anatolie”, intervenient accesoriu de partea pârâtului Ion Gore cu privire la anularea în tot a actului administrativ – decizia nr.4.8 din 24 decembrie 2020 și

cu cauza de contencios administrativ, la acțiunea în contestare depusă de Întreprinderea Individuală „Ojog Anatolie” împotriva Consiliului sătesc Corjova cu privire la constatarea nulității actelor administrative,

împotriva deciziei din 22 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul depus de Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat și a fost menținută hotărârea din 27 mai 2021 a Judecătoriei Criuleni, sediul Central,

c o n s t a t ă :

La data de 27 octombrie 2020 Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a depus în ordinea contenciosului administrativ acțiune în contestare împotriva Consiliului sătesc Corjova cu privire la anularea în tot a actului administrativ.

În motivarea acțiunii a indicat că, la data de 31 iulie 2020 Consiliul local Corjova a adoptat decizia nr. 2/8 „Cu privire la scoaterea la licitație a unor terenuri publice și iazul”.

Reclamantul a invocat că, în conformitate cu art. 64 din Legea nr.436-XVI din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală a efectuat controlul sub aspect legal a deciziei menționate, respectiv, în opinia sa, aceasta a fost adoptată contrar prevederilor legislației în vigoare.

A menționat că, prin notificarea nr.1304/OT4-764 din 21 august 2020 a solicitat Consiliului sătesc Corjova abrogarea deciziei menționate, ca fiind emisă contrar legii, însă în limita termenului de prescripție Consiliul local nu a examinat notificarea (cererea prealabilă) și nu s-a expus asupra acesteia.

Reclamantul a subliniat că prin decizia enunțată, s-a decis scoaterea la licitație publică a terenurilor publice, însă în corespundere cu capitolul IV al Legii nr. 29 din 5 aprilie 2018 privind delimitarea proprietății publice, Consiliul local urma să supună delimitării pe domenii și în funcție de apartenență, bunurile imobile proprietate publică, iar ca urmare a delimitării terenurilor proprietate publică, Consiliul local urma de a iniția procedura de formare a bunurilor sus-nominalizate, în corespundere cu prevederile Legii nr. 354 din 28 octombrie 2004 cu privire la formarea bunurilor imobile.

Potrivit Portalului informațional al Registrului bunurilor imobile al Agenției Relații Funciare și Cadastru s-a constatat că bunurile imobile care au fost scoase la licitație la Capitolul „Grevarea drepturilor patrimoniale” conțin înscrieri referitor la drepturi de creanță (arendă și subarendă), fapt ce semnifică că titularii grevării urmau a fi informați în scris despre scoaterea la licitație a terenurilor respective, ceea ce denotă că, prin decizia vizată, a fost încălcat și dreptul de posesie și folosință asupra bunurilor imobile menționate.

Totodată, autoritatea publică pârâtă nu a anexat actele care dovedesc legalitatea actului administrativ nr. 2/8 din 31 iulie 2020 și nu a fost respectată procedura pentru a permite scoaterea la licitație a bunurilor imobile, prevăzute de cadrul legal, or, la aprobarea deciziei contestate, Consiliul local Corjova nu a ținut cont de prevederile art. 334 din Codul civil, care prevede că actul juridic care contravine normelor imperative este nul, iar încălcarea acestor norme duce la nulitatea actului.

Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a solicitat anularea deciziei Consiliului sătesc Corjova, raionul Criuleni Decizia nr. 2/8 din 31 iulie 2020 „Cu privire la scoaterea la licitație a unor terenuri publice și iazul”.

Prin încheierea din 11 februarie 2021 a Judecătoriei Criuleni, sediul Central, ÎI „Ojog Anatolie” a fost atrasă în proces în calitate de intervenient accesoriu de partea reclamantului - Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat.

La data de 1 martie 2021, Judecătoria Criuleni, sediul Central a transmis spre conexare cauza de contencios administrativ, la acțiunea în contestare depusă de Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat împotriva Consiliului sătesc Corjova cu privire la anularea în tot a actului administrativ – decizia nr. 4.8 din 24 decembrie 2020 cu cauza de contencios administrativ sus menționată pentru a fi examinată într-o singură procedură.

Iar prin încheierea din 10 martie 2021 a Judecătoriei Criuleni, sediul Central, cauzele de contencios vizate au fost conexe pentru examinare într-o singură procedură.

În motivarea celei de a doua acțiune, Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a invocat că la emiterea deciziei contestate – nr. 4.8 din 24 decembrie 2020

„Cu privire la modificarea și completarea deciziei nr. 2/8 din 31 iulie 2020”, organul emitent a admis abateri de la prevederile art. 17 alin.(1) lit.b) din Legea nr. 29 din 4 mai 2018 privind delimitarea proprietății publice care reglementează că, se supun delimitării bunurile proprietate publică, înregistrate în registrul bunurilor imobile în alte temeuri decât cele rezultate din art.28 din Legea cadastrului bunurilor imobile, iar potrivit alin.(2) se supun delimitării pe domenii toate bunurile imobile proprietate publică.

În acest sens, a fost menționat că decizia contestată a fost adoptată cu încălcarea procedurii de delimitare și că în lipsa delimitării, terenul cu suprafața de 5,8225 ha a fost scos la licitație publică, fără a deține dreptul de proprietate asupra acestuia.

Prin încheierea din 10 martie 2021 a Judecătoriei Criuleni, sediul Central, în cauza de contencios sus-indicată a fost atras în calitate de intervenient accesoriu de partea pârâtului – Ion Gore.

Ulterior, la 26 martie 2021 a fost transmisă spre conexare cu cauza de contencios sus menționată o altă cauză și anume la acțiunea depusă de ÎI „Ojog Anatolie” către Consiliul sătesc Corjova cu privire la constatarea nulității actelor administrative.

Iar prin încheierea din 7 aprilie 2021 a Judecătoriei Criuleni, sediul Central, cauzele de contencios vizate au fost conexe pentru examinare într-o singură procedură.

În motivarea acțiunii ÎI „Ojog Anatolie” a invocat dezacordul cu ambele decizii ale Consiliului sătesc Corjova, contestate anterior de Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat în instanța de judecată și conexe pentru a fi examinate împreună: nr. 2/8 din 31 iulie 2020 „Cu privire la scoaterea la licitație a unor terenuri publice și iazul” și nr. 4.8 din 24 decembrie 2020 „Cu privire la modificarea și completarea deciziei nr. 2/8 din 31 iulie 2020”, menționând că Consiliu sătesc Corjova a fost scos la licitație publică iazul cu suprafața de 5,8225 ha, fără a deține dreptul de proprietate asupra acestuia.

În acest context a fost invocată că, în prezent, de către Judecătoria Criuleni se examinează cauza la cererea Consiliului sătesc Corjova împotriva lui ÎI „Ojog Anatolie” privind revendicarea bazinului acvatic din posesia ÎI „Ojog Anatolie”.

În opinia sa, deciziile contestate au fost adoptate contrar prevederilor legale, deoarece la licitație a fost scos doar terenul de sub apă, care este parte integrantă a obiectivului acvatic, în acest obiectiv fiind incluse construcții hidrotehnice ce aparțin ÎI „Ojog Anatolie” a cărui destinație este exploatarea piscicolă și respectiv, consideră că nu poate fi dat în arendă separat de construcțiile hidrotehnice.

Or, terenurile aflate sub apă nu pot fi date în arendă, ci doar în folosință, deoarece constituie un bun indivizibil. Aceasta deoarece în cazul în care construcțiile hidrotehnice nu aparțin organului administrației publice locale, bunurile nu pot fi transmise în arendă sau stabili în mod unilateral plăți de arendă pentru terenul din fondul apelor. Iar potrivit legislației, în arendă pot fi transmise doar construcțiile hidrotehnice ale bazinului acvatic și nicidecum terenul de sub apă ca bun separat.

Totodată, a susținut că prin hotărârea Guvernului nr.72 din 30 ianuarie 2004 au fost aprobate contracte model de arendă care confirmă cert că, nu terenurile din fondul apelor se dau în arendă, ci construcțiile hidrotehnice ale iazului amplasate pe aceste terenuri.

Or, reieșind din prevederile art. 63 din Codul funciar, terenuri ale fondului apelor sunt terenurile aflate sub ape-albiile cursurilor de apă, cuvetele lacurilor, iazurilor, rezervoarelor de apă-mlaștinile, terenurile pe care sunt amplasate construcții hidrotehnice, prevederi similare fiind regăsite și în art. 2 din Legea apelor nr.272 din 23.12.2011.

Prin cererea depusă, ÎI „Ojog Anatolie” a solicitat constatarea nulității deciziei Consiliului sătesc Corjova nr. 2/8 din 31 iulie 2020 „Cu privire la scoaterea la licitație a unor terenuri publice și iazul” și a deciziei nr. 4.8 din 24 decembrie 2020 „Cu privire la modificarea și completarea deciziei nr. 2/8 din 31 iulie 2020”.

Prin hotărârea din 27 mai 2021 a Judecătoriei Criuleni, sediul Central, acțiunea în contestare depusă de Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat împotriva Consiliului sătesc Corjova, intervenient accesoriu de partea reclamantului, Întreprinderea Individuală „Ojog Anatolie”, intervenient accesoriu de partea pârâtului Ion Gore cu privire la anularea în tot a actului administrativ – decizia nr.2/8 din 31 iulie 2020, conexată cu cauza de contencios administrativ, la acțiunea în contestare depusă de Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat împotriva Consiliului sătesc Corjova, intervenient accesoriu de partea reclamantului, Întreprinderea Individuală „Ojog Anatolie”, intervenient accesoriu de partea pârâtului Ion Gore cu privire la anularea în tot a actului administrativ – decizia nr.4.8 din 24 decembrie 2020 și cu cauza de contencios administrativ, la acțiunea în contestare depusă de Întreprinderea Individuală „Ojog Anatolie” împotriva Consiliului sătesc Corjova cu privire la constatarea nulității actelor administrative, a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia din 22 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul depus de Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat și a fost menținută hotărârea din 27 mai 2021 a Judecătoriei Criuleni, sediul Central.

Invocând ilegalitatea deciziei din 22 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, la data de 21 aprilie 2022, Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a contestat-o cu recurs nemotivat, solicitând admiterea acestuia, casarea actului judecătoresc ce constituie obiectul prezentului recurs cu emiterea unei decizii noi, de admitere a acțiunii.

Examinând admisibilitatea recursului depus de Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră drept inadmisibil.

În motivarea concluziei enunțate se rețin următoarele argumente.

În conformitate cu art. 246 alin. (1) și (2) lit. e) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Recursul se declară inadmisibil în special când motivarea recursului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 245 alin. (2).

La rândul său, art. 245 alin. (2) din Codul administrativ, reglementează expres că motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Colegiul reține că regulile generale ce țin de calculul termenelor în materie de contencios administrativ sunt stipulate prin prisma art. 195 din Codul administrativ, de prevederile Codului de procedură civilă.

În conformitate cu art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

În baza art. 111 alin. (1), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească. Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului. Dacă începutul curgerii termenului se determină prin începutul unei zile, această zi se include în termen.

Iar în corespundere cu art. 113 din același Cod, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Pornind de la prevederile legale menționate supra, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ menționează că termenele procedurale stabilesc regimul optim pentru realizarea justiției, fiind o modalitate de ordonare a realizării acțiunilor procedurale și fortificarea securității raporturilor juridice. Exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

Prin prisma normelor enunțate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că dispozitivul deciziei instanței de apel a fost pronunțat în data de 22 februarie 2022 (vol.IV,f.d.87) și a fost recepționat de către recurentă în data de 30 martie 2022 (vol.IV,f.d.109), iar la data de 21 aprilie 2022, Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a depus recurs nemotivat, solicitând admiterea acestuia, casarea actului judecătoresc ce constituie obiectul prezentului recurs cu emiterea unei decizii noi, de admitere a acțiunii (vol.IV,f.d.104-105).

Concomitent, din materialele cauzei, instanța de recurs reține că copia deciziei motivate a instanței de apel a cărei casare a fost solicitată de recurentul Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat în prezentul recurs nemotivat, a fost recepționată de ultimul în data de 15 iunie 2022, ceea ce se confirmă prin avizul de recepție anexat la dosar (vol.IV,f.d.116).

Sub acest aspect în speță, termenul de prezentare pentru Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a motivării recursului și-a început curgerea la data de 16 iunie 2022, ziua imediat următoare datei recepționării copiei deciziei motivate (vol.IV,f.d.116) și a expirat în data de 15 iulie 2022.

Cu toate acestea, în pofida obligațiilor sale procesuale, Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat, nu a depus motivarea recursului, motiv pentru care survin consecințele art. 246 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ – recursul se declară inadmisibil, când motivarea recursului nu a fost depusă.

Sub aspectul dat completul notează că, recursul depus împotriva deciziei instanței de apel este o cale de atac de drept, vizând în exclusivitate legalitatea actului de dispoziție contestat. Respectiv, dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici care, circumscrise fiind motivelor de recurs îngăduite de lege, sunt de natură să facă vizibile ilegalitatea deciziei contestate.

Recurentul Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat nu s-a conformat prevederilor legale și a formulat o simplă cerere de recurs nemotivată, fără a evidenția motivele ilegalității și netemeinicii deciziei recurate, limitându-se doar la manifestarea dezacordului față de soluția pronunțată în apel. Această circumstanță face imposibilă exercitarea controlului judiciar de către instanța investită cu soluționarea căii de atac respective.

Or, în recurs nu este suficientă simpla expunere a dezacordului cu soluția instanței judecătorești, ci este necesară motivarea cu indicarea temeiurilor de ilegalitate pe care se întemeiază calea de atac, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o decizie neîntemeiată. Condiția legală a dezvoltării motivelor de recurs implică determinarea greșelilor anume imputate instanței ierarhice inferioare, cu expunerea argumentată a criticilor în fapt și în drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ consideră că circumstanțele descrise supra evidențiază caracterul echivoc al recursului depus de Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat, or, ultimul fiind interesat în soarta soluționării prezentului litigiu, urma să întreprindă măsurile necesare de a proteja dreptul său de acces la instanță prin depunerea motivării recursului în termenul stabilit de lege, care să corespundă exigențelor impuse de legiuitor, condiție însă ce nu se atestă la caz.

Din aceste considerente, ținând cont de faptul că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale de acces la justiție (cauza Van Harn împotriva Germaniei) și având în vedere că în cazul examinării recursului depus de Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat, se va încălca principiul securității raporturilor juridice, garantat de articolul 6 și preambulul Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a-l declara inadmisibil prin prisma aspectelor sus-enunțate.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 alin. (1) și (2) lit. e) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de Oficiul teritorial Chişinău al Cancelariei de Stat se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Preşedintele completului,
judecătorul

Tamara Chişca-Doneva

judecătorii

Nina Vascan

Aliona Miron